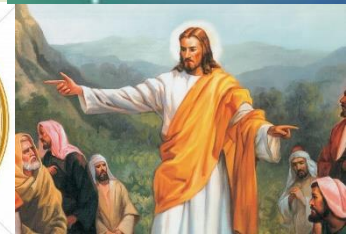
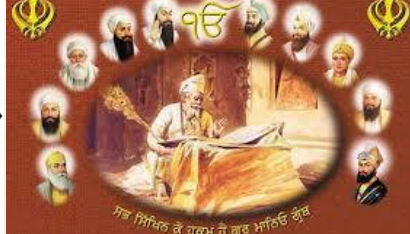
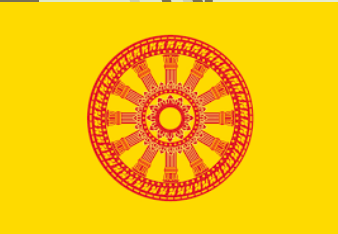

ศาสนาที่เกิดในภูมิภาคเอเชียใต้

พราหมณ์-ฮินดู เซน พุทธ ลีข

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ประวัติความเป็นมา

- ศาสนาสนาตณะ แปลว่า ศาสนาที่ดำรงอยู่นิจนิรันดร์ ไม่มีวันเสื่อม
- ต่อมาเกิดคัมภีร์พระเวท เรียกว่า ไวทิกธรรม แปลว่า ธรรมที่ได้จากพระเวท
- ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นอารยธรรม แปลว่า ธรรมอันดีงาม

ประวัติความเป็นมา

- เมื่อพวกพราหมณ์มีอิทธิพลทางศาสนาจึงได้ชื่อว่า ศาสนาพราหมณ์ธรรม แปลว่า คำสอนของพราหมณาจารย์
- จนกระทั่งได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศาสนา จึงได้ชื่อใหม่ว่า หินดูธรรม หรือฮินดูธรรม แปลว่า ธรรมที่สอนลัทธิอหิงสา คำว่า อหิงสา แปลว่า การไม่เบียดเบียน

ประวัติความเป็นมา

ท่านเสถียร โกเศศ และนาคะประทีป
ออกเป็น 11 ยุค ดังนี้

โดยแบ่งยุคสมัย

สมัยดึกดำบรรพ์

อินเดียนในยุคโบราณ แต่เดิมเป็นที่อาศัยของชนพื้นเมืองเดิมที่เรียกว่า ทราวิท หรือดราวิดียน (**Dravidian**) หรือมีลักษณะ ซึ่งมีเผ่าย่อยๆ อีกหลายเผ่า แต่รูปร่างลักษณะคล้ายกัน คือ รูปร่างเล็ก ผิวดำ จมูกกรัน

สมัยดึกดำบรรพ์

ต่อมาพวกอินโด-ยูโรเปียน (Indo-European)
หรืออารยัน ซึ่งมี ลักษณะผิวขาว จมูกโด่ง รูปร่างสูงใหญ่ ซึ่ง
เดิมอยู่ในแถบกลุ่มแม่น้ำไวลกา แม่น้ำอูราล ทะเลสาบแค
สเปียน

สมัยดึกดำบรรพ์

ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุ แม่น้ำคงคา และแม่น้ำยมุนา เมื่อมีกำลังคนมากขึ้น จึงได้แผ่ขยายอำนาจ เข้ามายึดครองดินแดนของชนพื้นเมืองเดิม

สมัยดึกดำบรรพ์

- พัฒนาความเชื่อ ทางศาสนา โดยยกย่องเทพของตนอยู่เหนือชนพื้นเมืองเดิม
- เดิมชาวมลัทธิขงจื้อ 4 เป็นเทพเจ้า มีตัวตน มีชีวิตจิตใจ ประทับอยู่บนสวรรค์
- มีพิธีบวงสรวงเทพเจ้าด้วยไฟ

สมัยดึกดำบรรพ์

ศาสนาเดิมที่ชาวอารยันนับถือได้แก่ การนับถือธรรมชาติและ
วิญญาณบรรพบุรุษ

1. พระอินทร์ เป็นเทพผู้บันดาลสรรพสิ่งทั้งหลายให้เกิดขึ้นในโลก
2. พระสาวิตรี เป็นเทพแห่งแสงสว่างและความร้อน
3. พระวรุณ เป็นเทพแห่งความเย็น ความชุ่มชื้น
4. พระยม เป็นเทพแห่งความตาย

สมัยพระเวท

ชาวอารยันสร้างเทพเจ้าขึ้นใหม่คือ

กลุ่มที่ 1 เทพเจ้าแห่งสวรรค์ ได้แก่ วรรณ สุรยะหรือพระอาทิตย์ สิวิตรี

วิษณุ อุษามิตรระ อทิตี อรรมัน และอัควิน

กลุ่มที่ 2 เทพเจ้าในอากาศ ได้แก่ วาตะ อินทระ รุทระ พรรัชนยะ มารุต

กลุ่มที่ 3 เทพเจ้าบนพื้นโลก ได้แก่ อัคนี โสสม และยม

สมัยพระเวท

นอกจากนี้ยังมีการฆ่าสัตว์บูชาอัญรวมทั้งการถวายน้ำโสม ประกอบกับการขับกล่อม น เป็นเหตุให้เกิดคนกลุ่มหนึ่งขึ้นมา คือ พราหมณ์ ซึ่งมีหน้าที่ประกอบพิธีกรรม พราหมณ์จึงมีอำนาจมากขึ้น และทำหน้าที่แตกต่างกันไป

สมัยพระเจ้าเวท

พวกที่ 1 ทำหน้าที่บูชาเทพ เรียกว่า พราหมณ์โหรรตา

พวกที่ 2 ทำหน้าที่สวดขับกล่อม เรียกว่า พราหมณ์อุทคาตา

พวกที่ 3 ทำหน้าที่จัดพิธีกรรมตามลัทธิ เรียกว่า พราหมณ์อัธวรัย

สมัยพระเจ้าเวท

พวกที่ 1 ทำหน้าที่บูชาเทพ เรียกว่า พราหมณ์ไทรตา

พวกที่ 2 ทำหน้าที่สวดขับกล่อม เรียกว่า พราหมณ์อุทคาคา

พวกที่ 3 ทำหน้าที่จัดพิธีกรรมตามลัทธิ เรียกว่า พราหมณ์อัธวรยุ

สมัยพระเวท

การที่ยุคนี้ได้ชื่อว่า ยุคพระเวท เพราะพราหมณ์ได้รวบรวมบท
สวดขับต่างๆ ไว้เป็น หมวดหมู่ จึงเกิดเป็นคัมภีร์ทางศาสนา
ฉบับแรกขึ้น เรียกว่า ฤคเวท อธิบายวิธีประกอบพิธีกรรม
บวงสรวงพระเจ้า คัมภีร์ฤคเวทนี้พราหมณ์เชื่อว่า เป็นศรุตี คือ
เป็นเสียงทิพย์ที่ได้ยินมาจากพรหมซึ่งเป็นพระเจ้าผู้สร้างโลก

สมัยพระเจ้า

ต่อมาพราหมณาจารย์ได้คัดเลือกบทที่ผูกไว้เป็นมนต์ สวดขับใน
คัมภีร์ฤคเวทเอามา จัดใหม่เป็นอีกหมวดหนึ่ง เพื่อเป็นคู่มือของ
พราหมณ์อุทคาคาในการทำพิธี หมวดที่คัดออกมานี้ เรียกว่า
สามเวท ใช้สวดในพิธีบูชาน้ำโสมแก่เทพเจ้า

สมัยพระเวท

นอกจากนี้ ยังมีคู่มืออีกหมวดหนึ่งคัดเอาแต่หมวดมนต์โศลก และหมวดคำร้อยแก้ว ซึ่งว่าด้วยพิธีทำพิธีกรรมมารวมกัน สำหรับให้พวกพราหมณ์อธรรยुใช้ในพิธี เรียกหมวดนี้ว่า ยชุรเวท

สมัยพระเวท

ดังนั้น เมื่อรวมฤคเวทกับสามเวทในภายหลังแล้ว จึงเรียกว่า
ไตรเพท ยุคพระเวทได้ สิ้นสุดลงเมื่อกำเนิดเทพเจ้าองค์ใหม่คือ
พระพรหม

สมัยพระเจ้า

- การแบ่งบุคคลในสังคมออกเป็น 4 ประเภท เรียกว่า วรรณะ คำว่า วรรณะ แปลว่า สีผิว
- สันนิษฐานว่าการแบ่งชั้นคนในระยะแรกน่าจะถือตามสีผิว ซึ่งแต่เดิมมีเพียง 2 วรรณะ คือ พวกผิวดำ ได้แก่ พวกทราวิท (ดราวิเดียน) กับพวกผิวขาว ได้แก่ พวกอารยัน ซึ่งในเวลาต่อมาได้แบ่งออกเป็น 4 วรรณะ คือ

สมัยพระเจ้า

- การแบ่งบุคคลในสังคมออกเป็น 4 ประเภท เรียกว่า วรรณะ คำว่า วรรณะ แปลว่า สีผิว
- สันนิษฐานว่าการแบ่งชั้นคนในระยะแรกน่าจะถือตามสีผิว ซึ่งแต่เดิมมีเพียง 2 วรรณะ คือ พวกผิวดำ ได้แก่ พวกทราวิท (ดราวิเดียน) กับพวกผิวขาว ได้แก่ พวกอารยัน

สมัยพระเวท

1. **วรรณะพราหมณ์** มีหน้าที่ติดต่อกับเทพเจ้า (พระโอษฐ์)
2. **วรรณะกษัตริย์** ได้แก่ นักรบ (แขน)
3. **วรรณะแพศย์** เป็นวรรณะของคนส่วนใหญ่ในสังคม
ผู้ประกอบพาณิชย์กรรม เกษตรกรรม (ตะโพก)
4. **วรรณะศูทร** เป็นวรรณะของพวกกรรมกร (เท้า)

สมัยพระเวท

ในสมัยพระเวท คนในสังคมส่วนใหญ่จะอยู่ในวรรณะแพศย์ แต่ในปัจจุบันวรรณะศูทร มีจำนวนมากที่สุดคือ 61% ของประชากรอินเดียทั้งหมด และคนพวกนี้ได้แก่ คนชั้นกรรมาชีพ โสเภณี และกรรมกร

สมัยพระเวท

นอกจากนี้ ยังมีพวกนอกวรรณะซึ่งเกิดจากการแต่งงานข้าม
วรรณะ เรียกว่า จัณฑาล พวกนี้เป็นที่รังเกียจของทุกวรรณะ

สมัยพราหมณ์

ในสมัยนี้ ชาวอารยันได้ยึดครองตอนเหนือของอินเดียทั้งหมด จึงเกิดเป็นแว่นแคว้นต่างๆ แต่ละแคว้นต่างมีอิสระไม่ขึ้นต่อกัน เช่น แคว้นปัญจาละ แคว้นอโยธนา แคว้นกुरुเกษตร เป็นต้น พระราชาและขุนนางผู้ใหญ่ต่างก็มีกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดิน จึงใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย

สมัยพราหมณ์

- ยุคสมัยนี้พราหมณ์เป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุดในจิตใจของประชาชน เพราะเป็นผู้ผูกขาดความรู้ในการประกอบพิธีกรรม และเป็นชนชั้นเดียวเท่านั้นที่สามารถติดต่อกับพระเจ้าได้
- จึงเกิดการสละครอบครัวและทรัพย์สมบัติออกบวชกันเป็นจำนวนมาก ทำให้มีลัทธิใหม่ๆ เกิดขึ้น สมัยนี้จึงได้ชื่อว่า สมัยพราหมณะหรือพราหมณ์

สมัยพราหมณ์

หน้าที่ของพราหมณ์

1. เป็นผู้ทำพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งมีระบบแบบแผนที่ซับซ้อน
2. เป็นผู้อธิบายเทพเจ้าองค์ใหม่ที่เกิดขึ้น คือ พระพรหม มีเทพเจ้าที่เกิดใหม่อีก 2 องค์ คือ พระศิวะ ซึ่งแต่เดิมเป็นเทพแห่งภูเขา และพระวิษณุ ซึ่งแต่เดิมเป็นเทพแห่งทะเลและมหาสมุทร

สมัยพราหมณ์

- 3. เป็นผู้สร้างคัมภีร์ใหม่ 2 คัมภีร์ คือ คัมภีร์อรรถยกะ** เป็นคู่มือสำหรับผู้สละเวรeron ประพฤติพรหมจรรย์ ไปใช้ชีวิตในป่า
- อยู่อย่างโดดเดี่ยว
 - นุ่งห่มด้วยเปลือกไม้หรือหนังสัตว์
 - ขมวดผมมวยสูง
 - ทรนการ่างกายเพื่อชำระวิญญานให้บริสุทธิ์

สมัยพราหมณ์

คัมภีร์อาถรรพเวท ประกอบด้วยคาถาต่างๆ ใช้เสกเป่าทำความ
อัปมงคลและสร้าง สวัสดิมงคล

-จุดประสงค์เพื่อปลุกฝังความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนา

พราหมณ์ให้ลึกซึ้ง

-เพราะปลายยุคสมัยนี้ ศาสนาพราหมณ์ต้องเผชิญหน้ากับความ
รุ่งเรืองของศาสนาพุทธซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญ

สมัยหินดูเก่า (หินดูแท้)

ในสมัยนี้ อินเดียนตอนเหนือตกเป็นของชาติอารยันทั้งหมด
ภาคเหนือของอินเดียจึง เจริญเติบโตและมั่งคั่ง อาณาจักรสำคัญ
ของชาวอารยันในสมัยนี้มี 4 แห่ง คือ แคว้นอวันตี แคว้นวังสะ
แคว้นโกศล และแคว้นมคธ

สมัยหินดูเก่า (หินดูแท้)

- สมัยนี้เป็นสมัยแรกที่เกิดปรัชญา ซึ่งถือได้ว่าเป็นแก่นแท้ของศาสนาพราหมณ์
- ในช่วงระยะเวลาตัวเอง ที่ลัทธิในศาสนาพราหมณ์ได้พัฒนามาเป็นศาสนาฮินดู
- ศูนย์กลางทางการศึกษาอยู่ที่เมืองตักสิลาเป็นที่ชุมนุมของบรรดา ทิศาปาโมกข์

สมัยชินธุเก่า (ชินธุแท้)

- พรหมาได้รับการยกย่องให้เป็นเทพเจ้าแห่งความจริงองค์เดียว ซึ่งประทานความรู้ให้มนุษย์สามารถเห็นแจ้งได้
- แต่ประชาชนส่วนมากยังคงยอมรับนับถือทวยเทพเหมือนเดิม เพราะลักษณะของพรหมานั้นยากเกินกว่าที่จะเข้าใจได้

สมัยซินดูเก่า (ซินดูแท้)

ความคิดในเรื่องการเกิดและการตายนั้น ในยุคนี้เชื่อว่า การที่มนุษย์ต้องเวียนว่ายตายเกิดในสภาพต่างๆ กัน เพราะกรรมเก่า (ซึ่งหมายถึงการกระทำดีและชั่ว)

สมัยหินดูเก่า (หินดูแท้)

ยุคนี้มีความคิดในเรื่องวันสิ้นโลกว่า โลกที่พรหมสร้างมีกำหนดอายุขัย เมื่อครบกำหนดอายุขัยจะมีการล้างโลกแล้วสร้างโลกขึ้นใหม่ ระยะเวลานับตั้งแต่สร้างโลกจนถึงล้างโลก เรียกว่า กัลป์ หนึ่งกัลป์แบ่งเป็น 4 ยุค คือ กฤตยุค เตรตายุค ทวาปรยุค และ กलियุค ยุคทั้ง 4 รวมกันเรียกว่า มหายุค

สมัยชินธุเก่า (ชินธุแท้)

1. **กฤตยุค** เป็นยุคแห่งสังฆธรรมอันบริสุทธิ์ ว่างมีความโลภ โกรธ หลง
2. **เตรตายุค** มนุษย์ปฏิบัติธรรมเพื่อหวังอานิสงส์
3. **ทวาปรยุค** มนุษย์เริ่มเจ็บป่วย เกิดตัณหา นิยมทำความชั่ว
4. **กัลียุค** ชีวมมนุษย์ไม่สนใจเรื่องศีลธรรม ตกเป็นทาสของราคะ โทสะ โมหะ

สมัยอุปนิษั

ในสมัยนี้เป็นช่วงระยะเวลาของการพยายามค้นหาทางหลุดพ้น
จากการเวียนว่ายตายเกิด ทำให้เกิดเจ้าลัทธิที่มีความเห็น
แตกต่างกันเป็น 4 พวก คือ

สมัยอุปนิษัฑ

พวกที่ 1 เป็นพวกที่เชื่อในผลแห่งญาณ คือ ความรู้แจ้ง

พวกที่ 2 เป็นพวกที่เชื่อในผลแห่งการทำพิธีบูชายัญ

พวกที่ 3 เป็นพวกที่เชื่อในผลของการบำเพ็ญตบะ ทรมานกาย-ใจ

พวกที่ 4 เป็นพวกที่เชื่อว่าการปฏิบัติให้หลุดพ้นจากการเวียนว่าย

ตายเกิด

สมัยอุปนิษัฑ

พวกที่ 1 เป็นพวกที่เชื่อในผลแห่งญาณ คือ ความรู้แจ้ง

พวกที่ 2 เป็นพวกที่เชื่อในผลแห่งการทำพิธีบูชายัญ

พวกที่ 3 เป็นพวกที่เชื่อในผลของการบำเพ็ญตบะ ทรมานกาย-ใจ

พวกที่ 4 เป็นพวกที่เชื่อว่าการปฏิบัติให้หลุดพ้นจากการเวียนว่าย

ตายเกิด ทำให้เกิดนักบวช 3 พวก คือ **ปริพาชก แปลว่า ผู้**

เร่ร่อน ภิกขุ แปลว่า ผู้ขอ และสันยาสี แปลว่า ผู้เสียสละ

สมัยพระสุตตร (สุตตะ)

เป็นระยะเวลาที่ชาวอารยันขยายลงไปทางใต้ของอินเดีย พร้อมกับนำความเชื่อแบบฮินดู ไปเผยแพร่ด้วย ยุคนี้มีศาสนาพุทธเป็นคู่แข่งสำคัญ เพราะเป็นสมัยที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงฟื้นฟูศาสนาพุทธ ความเคลื่อนไหวที่สำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ในยุคนี้ ได้แก่

สมัยพระสุตตร (สุตตะ)

กระแสที่ 1 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูแผ่ขยายทั่วภาคใต้ของอินเดีย พราหมณ์จึงได้รับการยอมรับนับถือเช่นเดียวกับทางภาคเหนือ

กระแสที่ 2 วรรณกรรมเรื่องภารตะ ได้มีการต่อเติมจนกลายเป็น มหาภารตะ

กระแสที่ 3 พราหมณาจารย์ได้แต่งตำราเรียนสำหรับกุลบุตร พราหมณ์ เพื่อใช้ศึกษาในโรงเรียน

สมัยอวตาร

- ในสมัยนี้เกิดเหตุการณ์จลาจลในอินเดียต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานาน เพราะชิงอำนาจกันเองภายในประเทศ
- ซึ่งตอนปลายของยุคนี้อินเดียตกอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์กุษาณะ (ตूरกีสาขาเดิม)
- กษัตริย์ที่สำคัญของราชวงศ์นี้คือ พระเจ้ากนิษกะทรงอุปถัมภ์ศาสนาพุทธ พวกเขาจึงต้องพัฒนาลัทธิของตนเพื่อแข่งขัน

สมัยอวตาร

แต่เดิมนั้นชาวฮินดูนับถือพระรามและพระกฤษณะเพียงแค่ว่าเป็น
วีรบุรุษเท่านั้น ต่อมาได้รับการยกขึ้นให้มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นพระ
วิษณุผู้อวตารลงมา ลัทธิฮินดูที่นับถือพระวิษณุก็เฟื่องฟูขึ้นมา คน
สำคัญที่เป็นหัวหน้าในนิกายนี้เรียกว่า นิกายภาควัต แปลว่า บุษบา
พระภาควาน พระผู้ควรบูชา

สมัยอวตาร

ส่วนพวกที่นับถือพระศิวะก็ได้ยกพระศิวะให้ล่ำค่ายิ่งขึ้น โคซึ่ง
เป็นพาหนะถูกยอมรับนับถือว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ ศิวลึงค์ถูกยก
ย่องว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ควรแก่การบูชา

สมัยเสื่อม

เป็นสมัยที่ราชวงศ์คุปตะ ซึ่งเป็นเชื้อสายฮินดูแท้โค่นอำนาจ
กษัตริย์ราชวงศ์กุษาณะสำเร็จ และฟื้นฟูศาสนาพราหมณ์-ฮินดูขึ้น
ใหม่ ราชวงศ์นี้ครองความรุ่งเรืองอยู่ได้ประมาณ 2 ศตวรรษ ก็
เสียอำนาจให้แก่พวกฮั่นซึ่งรุกรานอินเดียเข้ามาทางแคว้นปัญจาบ
และปกครองอินเดียอยู่ประมาณ 50 ปี ก็ถูกกษัตริย์อินเดียขับไล่
ออกไปเมื่อปี พ.ศ. 1071

สมัยเสื่อม

หลังจากนั้นอินเดียแบ่งแยกออกเป็น 2 อาณาจักรใหญ่ถึง 2 ครั้ง
ครั้งแรก แบ่งออกเป็นอาณาจักรชายทะเลฝั่งตะวันตก
(ราชวงศ์จาลุกย์) กับอาณาจักรชายทะเลฝั่งตะวันออก
(พวกปัลลวะ) ครั้งที่ 2 ในตอนปลาย ของยุคนี้ ปราภฏว่าพระเจ้า
หรรษาวัฒนนาเจ้าผู้ครองนครอินเดียภาคเหนือสามารถรวบรวม
ดินแดนภาคเหนือไว้ในอำนาจได้ทั้งหมด

สมัยเสื่อม

จึงขยายตัวลงมาทางใต้ แต่ไม่สำเร็จเพราะระหว่างนี้พวกมิลักขะมีกำลังเข้มแข็งมาก อินเดียนปลายยุคนี้จึงแยกเป็น 2 อาณาจักรอีกครั้งหนึ่ง คือ อาณาจักรเหนือ กับอาณาจักรใต้ ซึ่งพระเจ้าทรงธรรมศาสตร์ทรงเสื่อมไสศาสนาพุทธนิกายมหายาน ทรงอุปถัมภ์นิกายนี้ และทรงเป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

สมัยเสื่อม

มีสิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นในยุคเสื่อมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูอยู่ 2

สิ่ง คือ

1. เครื่องหมายอันเป็นสัญลักษณ์
2. ส่งเสริมงานด้านวรรณกรรมมาก

สมัยเลื่อม

วรรณกรรมชื่อ ปุราณะ มีเนื้อหาสาระ 5 ประการ คือ

1 กล่าวถึงกำเนิดของโลกและการสร้างโลก

2 การทำลายล้างและการสร้างโลกใหม่

3 กำเนิดเทพเจ้าและมหาฤๅษีทั้งหลาย

4 กำเนิดพระมनु และเหตุการณ์ในสมัยพระมनु

5 ตำนานแห่งกษัตริย์ทั้งสุริยวงศ์ และจันทรวงศ์

สมัยฟื้นฟู

ในสมัยนี้เป็นช่วงเวลาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอาณาจักรอยุธยาอีกครั้งหนึ่ง โดยพวกมุสลิมเชื้อสายตุรกีจากอัฟกานิสถาน ซึ่งพยายามบุกรุกเข้ามาทางชายแดนที่จะเข้าสู่ลุ่มแม่น้ำสินธุ แต่กษัตริย์เชื้อสายฮินดูที่เข้มแข็งพระองค์หนึ่ง สามารถต้านทานไว้ได้ และสถาปนาราชวงศ์ราชบุตร ขึ้นปกครองอินเดียตั้งแต่ภาคตะวันตกมาจนถึงภาคกลาง เป็นเวลานานเกือบ 3 ศตวรรษ

สมัยฟื้นฟู

ที่เรียกสมัยนี้ว่าสมัยฟื้นฟู เพราะเป็นสมัยที่ศาสนาพุทธซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเริ่มเลื่อมสูลงจากอินเดีย แต่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูกลับได้รับการอุปถัมภ์

สมัยฟื้นฟู

การปรับปรุงและความเปลี่ยนแปลง

- แก้ไขคัมภีร์เก่าให้ชัดเจนเหมาะสม ทนสมัยและสมเหตุสมผลยิ่งขึ้น
- แต่งบทสวดอันชวนเผยแพร่วัฒนธรรมของตนแก่มหาชนอย่างกว้างขวาง
- มีการก่อสร้างเทวสถานใหญ่โต ประดับประดาอย่างวิจิตร

สมัยฟื้นฟู

-กำเนิดลัทธิความเชื่อใหม่ 2 ลัทธิ คือ ลัทธิคักติ และลัทธิภักติ
ลัทธิคักติ คือ การบูชาเทพเจ้าฝ่ายหญิงที่เป็นชายาของเทพเจ้าที่
นับถือสูงสุด เช่น พระอุมาเทวี ซึ่งเป็นชายาพระศิวะ พระลักษมี
เทวี ซึ่งเป็นชายาพระวิษณุ และพระสุรัสวดี ซึ่งเป็นชายาพระ
พรหม เพราะเชื่อว่าผู้เป็นชายาของเทพเจ้าเหล่านั้น ย่อมได้รับ
ส่วนแบ่งอิทธิฤทธิ์ มาจากพระสวามี

สมัยฟื้นฟู

ลัทธิภักดี คำว่า ภักดีหมายถึงการบูชาพระภาควาน คือ พระผู้
ควรบูชา ลัทธินี้มีความเชื่อว่า พระเจ้าจะประทานพรแก่ผู้บูชา
พระองค์ด้วยการถวายความจงรักภักดีแต่พระองค์ด้วยความ
จริงใจเท่านั้น ดังนั้นพิธีกรรมใดๆ จึงไม่มีความสำคัญเท่าความ
ภักดี

สมัยภักดี

เป็นสมัยที่พวกมองโกล ทายาทพระเจ้าเจงกิสข่านทรงพระนามว่า พระเจ้าไทมูร์ บุกเข้าโจมตีอินเดียได้เมืองเดลี และกวาดต้อนผู้คนไปเป็นเชลยจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2065 อินเดียก็ถูกรุกรานโดยพวกมุสลิมเผ่ามองโกลอีกครั้งหนึ่ง ครั้งนี้วัดวาอารามและเทวสถาน ตลอดจนรูปเคารพต่างๆ ในอินเดียภาคเหนือถูกทำลายพินาศสิ้น หรือมีชะนั้นก็ถูกตัดแปลงเป็นมัสยิด

สมัยภักดี

ประชาชนถูกบังคับให้นับถือศาสนาอิสลาม มิฉะนั้นจะต้องเสีย
ภาษีอย่างหนัก มีการห้ามบุชารูปเคารพต่างๆ เพื่อมิให้พวกฮินดู
ฟื้นฟูศาสนาขึ้นใหม่ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม

สมัยภักดี

พฤติการณ์ดังกล่าวก็มีผลเพียงทำให้ศาสนาฮินดูตกต่ำลงเพียงชั่ว
ระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ไม่ถึงกับเสื่อมสูญ ทั้งนี้ก็เพราะว่าศาสนาฮินดูได้
วางรากฐานลงมั่นคงเสียแล้ว และในสมัยต่อมาพระเจ้า-อัครบาร
มหาราช กษัตริย์องค์สำคัญแห่งราชวงศ์โมกุล ยังทรงเปิดโอกาส
ให้ประชาชนชาวฮินดูเลือกนับถือศาสนาได้โดยเสรีอีกด้วย

สมัยภักดี

สมัยที่ราชวงศ์โมกุลปกครองอินเดีย ศาสนาอิสลามได้แผ่ขยายลง
ไปถึงตอนใต้ เป็นผลให้ชาวอินเดียส่วนหนึ่งได้กลายเป็นมุสลิมไป
และยังเป็นเหตุให้เกิดลัทธิศาสนาใหม่ ซึ่งมีลักษณะของฮินดู
และอิสลามผสมผสานกัน (คือศาสนาซิกข์) และมีผู้นับถือนับถือ
จำนวนไม่น้อย

สมัยภักดี

ประมาณ พ.ศ. 2100 เป็นระยะเวลาที่ชาติต่างๆ ในยุโรปตะวันตก
เข้าไปติดต่อกับอินเดียน (คือ โปรตุเกส ฮอลันดา
ฝรั่งเศส และอังกฤษ) พร้อมกับนำศาสนาคริสต์เข้าไป เผยแพร่ใน
อินเดียนด้วย และในที่สุดอินเดียนก็สูญเสียเอกราชแก่อังกฤษใน
สมัยของพระเจ้าโอริงเซป กษัตริย์ราชวงศ์โมกุลองค์สุดท้าย
หลังจากที่ราชวงศ์นี้ปกครองอินเดียนได้ประมาณ 100 ปี

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ปัจจุบัน

ปัจจุบันแม้จะมีผู้นับถือศาสนาหลายศาสนาที่เผยแพร่เข้าไปในอินเดียสมัยหลัง แต่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูก็ยังเป็นศาสนาที่มีประชาชนในประเทศไทยนับถือมากที่สุด (คือมากกว่าร้อยละ 80) รองลงมาได้แก่ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศาสนาซิกข์ ตามลำดับ มีส่วนน้อย ที่นับถือศาสนาเช่น ศาสนาพุทธ และศาสนาพาร์ซี

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ปัจจุบัน

ปัจจุบันแม้จะมีผู้นับถือศาสนาหลายศาสนาที่เผยแพร่เข้าไปในอินเดียสมัยหลัง แต่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดูก็ยังเป็นศาสนาที่มีประชาชนในประเทศไทยนับถือมากที่สุด (คือมากกว่าร้อยละ 80) รองลงมาได้แก่ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศาสนาซิกข์ ตามลำดับ มีส่วนน้อย ที่นับถือศาสนาเช่น ศาสนาพุทธ และศาสนาพาร์ซี

ประวัติศาสตร์

ไม่มีศาสดาจริงจั่งเหมือนศาสนาอื่น ๆ เพราะคำสอนต่างๆ กลุ่ม
พราหมณ์หรือพระฤๅษีผู้ศักดิ์สิทธิ์ได้ยินหรือฟังมาจากเสียงทิพย์
หรือเสียงสวรรค์ (ศรุต) ด้วยตนเอง แล้วมีการจดจำไว้และ
ถ่ายทอดต่อกันทางความทรงจำ (สมฤติ)

คัมภีร์ในศาสนา

ศรุตี ได้แก่ คัมภีร์พระเวททั้ง 4 ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาจากพระผู้เป็นเจ้าโดยตรง ไม่มีผู้แต่ง แต่เป็นการค้นพบของฤาษีทั้งหลาย เป็นของที่มีอยู่ชั่วนิรันดร์ เป็น ลมหายใจของพระผู้เป็นเจ้า เป็นสัจธรรมที่แสดงถึงประสบการณ์ทางวิญญาณของฤาษีทั้งหลายในอดีตกาลที่ยาวนาน พระเวทแบ่งออกเป็น 4 คัมภีร์

คัมภีร์ในศาสนา

1. ฤคเวท เป็นคัมภีร์เก่าแก่ที่สุด เป็นบทเพลงสวดหรือมนตร์
สรรเสริญอันยาวนาน พระผู้เป็นเจ้าของและเทวี มีบทเพลงสวด 1,017
บท แสดงให้เห็นถึงการยกย่องอำนาจธรรมชาติในการต่อสู้
ระหว่างแสงสว่างกับความมืด

คัมภีร์ในศาสนา

2. ยชुरเวท เป็นคัมภีร์ที่เป็นคู่มือประกอบพิธีกรรมของพราหมณ์ ซึ่งเป็นบท ร้อยแก้วที่อธิบายวิธีประกอบพิธีกรรม บวงสรวงและ การทำพิธีบูชาโยญ จัดตามลำดับเพลงสวด ซึ่งส่วนมากเอามาจาก ฤคเวท ถือว่าเป็นคัมภีร์ที่จะต้องศึกษาเป็นพิเศษ และมีสาขาแตก ขยายไปเป็นจำนวนมาก

คัมภีร์ในศาสนา

3. สามเวท เป็นคัมภีร์ที่รวบรวมบทสวดมนต์ ซึ่งเป็นบทร้อยกรองมีทั้งหมดถึง 1,549 บท โดยนำมาจากฤคเวทเป็นส่วนมาก ที่แต่งขึ้นใหม่ มีประมาณ 78 บท จะใช้สำหรับสวดในพิธีถวายน้ำโสมและขับกล่อมเทพเจ้า

คัมภีร์ในศาสนา

4. อถรรพเวท เป็นคัมภีร์ที่แต่งขึ้นใหม่ในปลายสมัยพราหมณ์ เป็นคาถาอาคม มนต์ขลังศักดิ์สิทธิ์ สำหรับทำพิธีขับไล่เสนียดจัญไร และอุปมงคลให้กลับมาเป็นสวัสดิมงคล นำความชั่วร้ายไปบังเกิดแก่ศัตรู

หลักคำสอนที่สำคัญ

หลักอาศรม 4 หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินชีวิตของชาวฮินดู เฉพาะที่เป็นพรหมณ์วัยต่างๆ โดยกำหนดเกณฑ์อายุคนไว้ 100 ปี แบ่งช่วงของการใช้ชีวิตไว้ 4 ช่วง ช่วงละ 25 ปี ช่วงชีวิตแต่ละช่วงเรียกว่า อาศรม (วัย) อาศรมทั้ง 4 ช่วงมีดังนี้

หลักคำสอนที่สำคัญ

อาศรมที่ 1 (ปฐมวัย) เรียกว่า พรหมจรรย์อาศรม เริ่มตั้งแต่อายุ 8-25 ปี ผู้เข้าสู่อาศรมนี้ เรียกว่า พรหมจารี ภายในช่วงระยะเวลา 25 ปีแรกนี้ พรหมจารีผู้อยู่ในพรหมจรรย์อาศรม

หลักคำสอนที่สำคัญ

อาศรมที่ 2 (มัชฌิมวัย) เรียกว่า คฤหัสถ์อาศรม อยู่ในช่วงอายุ 25-50 ปี มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ช่วยพ่อแม่ทำงาน
- 2) แต่งงานมีครอบครัว
- 3) ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว

หลักคำสอนที่สำคัญ

อาศรมที่ 3 (ปัจฉิมวัย) เรียกว่า วานปรัสถาศรม อยู่ในช่วงอายุ 50-75 ปี มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติดังนี้

- 1) มอบสมบัติให้บุตรธิดา
- 2) บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- 3) ออกบวชปฏิบัติธรรมที่เรียกว่า วานปรัสถ์
- 4) ทำประโยชน์แก่สังคมด้วยการเป็นครูอาจารย์

หลักคำสอนที่สำคัญ

อาศรมที่ 4 คือ สันยัสตาศรม อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 75 ปีขึ้นไป
สำหรับผู้ปรารถนา ความหลุดพ้น (โมกษะ) จะออกบวชเป็นสันยาสี
เมื่อบวชแล้วจะสึกไม่ได้ บำเพ็ญสมาธิแสวงหาความหลุดพ้น
ตามหลักกรรมโยคะต่อไป

นิกายในศาสนา

นิกายไวษณวะ หรือไวษณพ เชื่อในการอวตารของพระนารายณ์ว่า พระนารายณ์อวตาร 24 ครั้ง เพื่อช่วยมนุษยโลกในคราวทุกข์เข็ญ นิกายนี้เคารพบูชาพระราม พระกฤษณะ หนุมาน และ พระพุทธเจ้า โดยอ้างว่าเป็นอวตารปางที่ 5 ของพระนารายณ์ นิกายนี้ไม่เห็นพิธีกรรม เรียกตนเองว่า เป็นศาสนาฮินดู เคารพ บูชาเทพเจ้าต่างๆ และคตินิยมสร้างเทวรูปไว้บูชาแบบพหุนิยม

นิกายในศาสนา

นิกายไศวะ หรือนิกายที่นับถือพระศิวะ นิยมใช้มูลเถาสีขาวหรือสีเทา เขียนเป็นเส้นนอนตรงซ้อนกัน 3 เส้นที่หน้าผาก จุดหมายสูงสุดของผู้นับถือนิกายไศวะ คือ โมกษะ หรือ การบรรลุความหลุดพ้นโดยการเข้าถึงความเป็นเอกภาพกับพระศิวะ นิกายนี้ประพฤติตนตามแบบอัสตทกิลมถานุโยค ซึ่งพระพุทธเจ้าก็เคยทดลองปฏิบัติมาแล้ว

นิกายในศาสนา

นิกายคักกัฏฐิ นิกายนี้นับถือมเหสีของจอมเทพ 3 องค์ คือ พระนาง
สุรัสวดี มเหสีของพระพรหม พระนางอุมา มเหสีของพระศิวะ
และพระนางลักษมี มเหสีของพระวิษณุ คำว่าคักกัฏฐิ แปลว่า อำนาจ
หรือสมรรถนะ หรือ พลัง หมายถึงพลังที่จะนำความสำเร็จดัง
ประสงค์มาให้ผู้ที่นับถือคักกัฏฐิ

นิกายในศาสนา

นิกายคักกัฏฐิ นิกายนี้นับถือมเหสีของจอมเทพ 3 องค์ คือ พระนาง
สุรัสวดี มเหสีของพระพรหม พระนางอุมา มเหสีของพระศิวะ
และพระนางลักษมี มเหสีของพระวิษณุ คำว่าคักกัฏฐิ แปลว่า อำนาจ
หรือสมรรถนะ หรือ พลัง หมายถึงพลังที่จะนำความสำเร็จดัง
ประสงค์มาให้ผู้ที่นับถือคักกัฏฐิ

สัญลักษณ์ของศาสนา

สัญลักษณ์ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ที่สำคัญและเป็นกลางๆ ที่ทุกนิกายยอมรับก็คือ เครื่องหมายอันเป็นอักษรเทวนาครี ที่อ่านว่า “โอม”

หลักความเชื่อและจุดหมายสูงสุด

การเกิดตายเป็นเพียงเรื่องร่างกายเท่านั้นเอง วิญญาณจะไปถือเอา
ร่างใหม่หรือที่เรียกว่าสังสารวัฏ

ศาสนาเซน

กำเนิดศาสนา

ศาสนาเช่นเป็นศาสนาที่เก่าแก่ของโลกและในอินเดีย เกิดก่อนพระพุทธศาสนา ศาสนิกชนเช่นเชื่อว่าโลกนี้มีมานานแล้วและจะดำรงอยู่เช่นนี้ตลอดไป

กำเนิดศาสนา

โดยแบ่งเป็นยุคในแต่ละยุคจะมี ๒ รอบคือ รอบแห่งความเจริญ
เรียกว่า อุตสรพีนี้ หมายความว่าทุกอย่างเริ่มจากความไม่ดีแล้ว
พัฒนาไปสู่ความเจริญ เช่น อายุของคนและสัตว์จะเพิ่มขึ้น
ร่างกายสูงใหญ่ขึ้น รวมถึงคุณธรรมความดีจะปรากฏ

กำเนิดศาสนา

เด่น ส่วนรอบแห่งความเลื่อมเรียกว่า อวสรวปีนี หมายความว่าทุก
อย่างจะเริ่มจากความเจริญแล้วไปสู่ความเลื่อม เช่น อายุของคน
และสัตว์จะลดลง ร่างกายจะเล็กลง รวมถึงคุณธรรมก็จะลดลง
สำหรับโลกที่เรากำลังอยู่ในปัจจุบันเป็นรอบแห่งความเลื่อม และ
ในแต่ละรอบจะมีศาสดาของศาสนาเช่นอุบัติขึ้นในโลก ๒๔

พระองค์

ศาสดาและสาวก

ศาสนาเช่นมีพระศาสดาด้วยกัน ๒๔ พระองค์ แต่สำหรับ
ศาสนิกชนเช่นเรียกพระศาสดาของตนเองว่า “พระตีสั่งกร”
แปลว่า ผู้กระทำซึ่งทำ(น้ำ)เพื่อพาคณข้ามฟากจากมนุษยภูมิไปสู่
นิรวาณ(ภาษาปรากฤต)หรือนิพพานในศาสนาพุทธ

หลักคำสอน

ปัญญาพรตหรือพรต ๕ ข้อ

๑. อหิงสา การไม่เบียดเบียนกันทั้งกายวาจาใจ ศาสนาเช่น
ถือว่าสิ่งมีชีวิตมีอยู่หลายระดับจากต่ำไปหาสูง
๒. สัตตยะ พุทแต่ความจริง ไม่พูดเท็จ ตลอดทั้งไม่พูดคำ
หยาบ ส่อเสียด และเพ้อเจ้อ

หลักคำสอน

๓. อัสเตยยะ ไม่ลักขโมย ศาสนาเซนสอนว่า ทรัพย์สมบัติเป็น
ชีวิตภายนอกของคน การลักทรัพย์ผู้ใดก็เสมือนว่าได้ทำลายของ
ชีวิตผู้นั้น คือข้อนี้ยังรวมไปถึงการไม่หลบหนีภาษี ไม่ปลอมแปลง
ธนบัตร ไม่ชิงตวงวัดโก่งอีกด้วย

หลักคำสอน

๔. พรหมจริยะ ประพฤติพรหมจรรย์ ศาสนาเช่นนี้ให้ความสำคัญต่อศีลข้อนี้มาก ชีวิตที่ประเสริฐแท้ต้องเป็นชีวิตนักบวช เพราะเป็นชีวิตที่ประเสริฐดุจพรหม ไม่ยุ่งเกี่ยวด้วยกาม รมณ์ ศีลข้อนี้ยังรวมไปถึงการละเว้นสิ่งที่ต้องห้าม เช่น ไม่ดื่มสุรา เมารัย ไม่เสพยาเสพติดต่างๆอีกด้วย

หลักคำสอน

๕. อปริครหะ ไม่ละโมภมาก อยากได้โน่นอยากได้นี้ไม่มีที่
สิ้นสุด ตลอดจนอยากได้สิ่งที่ไม่สมควรด้วย

ความหลุดพ้นในศาสนาเซน

คำว่า การหลุดพ้น หรือความเป็นอิสระของวิญญาณ หรือการถึงโมกษะ หมายถึงการทำให้วิญญาณหลุดพ้นจากอึดติด และจากความไม่บริสุทธิ์ทั้งปวง ไม่กลับคืนมาเกิดใหม่อีก

คัมภีร์ในศาสนา

คัมภีร์ของศาสนาเซน เรียกว่า อังคะ(อาคม)จารึกคำบัญญัติหรือ
วินัยและลัทธินิยม เป็นคัมภีร์กล่าวถึงเรื่องราวประเภทชาดกใน
ศาสนา(นักปราชญ์ในชนชั้นหลัง अनुโลมว่า อังคะและลัทธินิยม
เป็นอันเดียวกัน)

คัมภีร์ในศาสนา

คัมภีร์ของศาสนาเซน เรียกว่า อังคะ(อาคม)จารึกคำบัญญัติหรือ
วินัยและลัทธิฐานต์ เป็นคัมภีร์กล่าวถึงเรื่องราวประเภทชาดกใน
ศาสนา(นักปราชญ์ในชนชั้นหลัง अनुโลมว่า อังคะและลัทธิฐานต์
เป็นอันเดียวกัน)

ศาสนาโลก

กำเนิดศาสนา

สาธารณรัฐอินเดียในอดีตเป็นแหล่งกำเนิดของหลายศาสนา
ประมาณปีพ.ศ.๒๐๑๒ อินเดียได้มีศาสนาใหม่เพิ่มขึ้นมาและเป็น
ที่รู้จักกันดีในนามของศาสนาซิกข์ มีพระศาสดาพระองค์แรกพระ
นามว่า กุรุนานัถ

กำเนิดศาสนา

ศาสดาของศาสนาซิกข์นับถือศาสนาฮินดูมาก่อนและทรงปฏิเสธ
การนับถือพระเจ้าหลายพระองค์มาเป็นเพียงพระองค์เดียว พระ
นามว่า วาเฮ่กูรู อย่างเคร่งครัด

ศาสดา

พระศาสดาคูรุนานัก เกิดเมื่อปี พ.ศ.๒๐๑๒ ในตระกูลโรฏฐ ฌ
ตำบลทวันตี ราวประมาณ ๔๐ ไมล์ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของ
เมืองละฮอร์ ปัจจุบันอยู่ในประเทศปากีสถาน บิดาของท่านนามว่า
เมรทากัลยานจันท์ (กาลู) เป็นชาวฮินดู วรรณะกษัตริย์
เปดี

คัมภีร์ในศาสนา

ศาสนาซิกข์มีคัมภีร์ที่สำคัญคือ ครันท์ซาฮิบ คำว่า ครันท์ หรือ ครันตะ ตรงกับภาษาบาลีว่า คันตะ แปลว่า คัมภีร์ ส่วนคำว่า ซาฮิบ แปลว่า พระ ดังนั้น ครันท์ซาฮิบ จึงแปลว่า พระคัมภีร์ ฝรั่งเรียกคัมภีร์ครันท์ซาฮิบ ว่า **The Lord Book** ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

คัมภีร์ในศาสนา

1. อาทิกร์นถ์ซาฮิบ แปลว่า พระคัมภีร์แรก คัมภีร์นี้ครูอรชุน ศาสตราองค์ที่ 5 จัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2147 โดยรวบรวมคำสอน ของครูองค์ก่อนๆ ตั้งแต่ครูนาถ์จนถึงตัวท่านเอง รวมทั้งคำสอน ของนักปราชญ์ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู คือ รามนันทะ และ นักปราชญ์ในศาสนาอิสลาม คือ กาบีร์ อยู่ด้วย

คัมภีร์ในศาสนา

2. ทสมครันถ์ซาฮิบ แปลว่า พระคัมภีร์ที่ 10 คัมภีร์นี้ครูโควินทสิงห์ ศาสตราองค์ที่ 10 เป็นผู้จัดทำขึ้น โดยการรวบรวมคำสอนของครูองค์ก่อนบางองค์และของตัวเองไว้รวมกัน

หลักคำสอนที่สำคัญ

องค์ไตรรัตน์หรือองค์ 3 ประการ อันเป็นสิ่งสูงสุดในศาสนาซิกข์

1) พระเจ้า

2) ศรี คือ หลักธรรม

3) อกาล คือ ความแน่นอนของพระเจ้า

หลักคำสอนที่สำคัญ

ศีล 5 ประการ

- 1) เกศา คือ เอาผม หนวด เคราไว้ จะโกนไม่ได้
- 2) กังขะ คือ จะต้องมียุบหรือปักไว้ที่ผมเสมอ ขาดไม่ได้
- 3) การรา คือ กำไลเหล็กสวมข้อมือ
- 4) กิริปาน คือ จะต้องมิตาบประจำตัว
- 5) กฉา คือ จะต้องมิกางเกงขาสั้นโดยนุ่งไว้ข้างในประจำ

หลักความเชื่อและจุดหมายสูงสุด

ชาวซิกข์เชื่อว่าวิญญาณเป็นอมตะจึง ไม่ตายอย่างร่างกาย แต่ก็ยังคงเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏเพราะมีกิเลส และตราบที่ยังมีกิเลสก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ต่อไป เมื่อมีเกิดก็ต้องมีตาย ถ้าไม่อยากตายก็ต้องทำให้ไม่เกิด นั่นก็คือต้องตัดกิเลสให้ได้

สัญลักษณ์ของศาสนา

สัญลักษณ์ของศาสนาซิกข์ที่นับว่าสำคัญ คือ กาน้ำและดาบ
ดาบหมายถึงการรับใช้ และกำลัง

